

laidó

Poznámka úvodem: japonské názvy a jména jsou psána v anglické transkripci, rodová jména jsou psána velkými písmeny, údaje v závorkách za letopočtem odpovídají japonské chronologii, dokument je zpracován podle knihy Zen Nihon Kendó Renmei Iai.

Historie laidó

Od roku 1467, kdy vypukla válka Ónin, se boje mezi samurajskými rody postupně rozšířily po celém území japonského souostroví. Toto období se nazývá Sen-goku, období válek.

Roku 1542 (11. rok éry Tenbu) se podle dochovaných pramenů narodil ve vesnici Tateoka ve správním okrsku Dewa-Yamagata, dnešní prefektura Yamagata, chlapec jménem TAMIJIMARU, který v 15ti letech přijal jméno HAYASHIZAKI Kansuke-Nobushige (Ve starém Japonsku děti po dosažení 15ti let svého věku, tehdejší hranice dospělosti, přijímali nová jména. pozn. autora).

Jeho otcem byl ASANO Kazumo, který byl ve službě u svého pána TATEOKA Mitsushige, jenž pocházel z významného rodu MOGAMI. Velkým milníkem v životě Kansukeho byla vražda jeho otce v duelu s protivníkem. V roce 1556 (2. rok éry Koji) po dovršení dospělosti se odešel HAYASHIZAKI modlit do svatyně Hayashizaki-Myoin za úspěch odplaty za smrt svého otce, ke které se zavázal. Nástrojem jeho pomsty se stal meč a díky jeho vlastnímu dlouhodobému cvičení uspěl. Styl boje s mečem, který praktikoval, nazval Kanzaki Ryú. Můžeme se setkat i s přepisy Shinso Ryú nebo Shigenobu Ryú. To z toho důvodu, že historické čtení jednotlivých znaků není zcela jasné. Tímto se HAYASHIZAKI Kansuke-Nobushige stal prvním shihanem.

V průběhu 13. století se škola rozdělila na dvě větve Tanimura-ha a Shimomura-ha. Jeho přímá linie pokračovatelů až do roku 2000 je následující:

- 2 - TAMIYA Heibei-Narimasa
- 3 - NAGANO Muraku-Nyudo-Kinrosai
- 4 - MOMO Gumbei-Mitsushige
- 5 - ARIKAWA Shozaemon-Munetsugu
- 6 - BANNO Dan-Uemon-no-Jo Nobusada
- 7 - HASEGAWA Chikaranosuke-Eishin
- 8 - ARAI Seitetsu-Seishin
- 9 - HAYASHI Rokudayu-Morimasa
- 10 - HAYASHI Yasudayu-Seisho
- 11 - OGURO Motoemon-Kiyokatsu Tanimura-ha
- 12 - HAYASHI Masu-no-Jó Masanari
- 13 - YODA Manzo-Takakatsu
- 14 - HAYASHI Yadayu-Masataka
- 15 -TANIMURA Kame-no-Jó Takakatsu
- 16 - GOTO Masasuke-Magobei
- 17 - OE Masamichi-Roshu
- 18 - HOKIYAMA Namio
- 19 - FUKUI Harumasa-Tekkotsu
- 20 - KONO Minoru-Hyakuren
- 21 - FUKUI Torao Shimomura-ha
- 22 - MATSUYOSHI Sadasuke-Hisamari
- 23 - YAMAKAWA Kyúzo-Yukio
- 24 - SHIMOMURA Shiroichi-Sadamasa
- 25 - HOSOKAWA Yoshimasa
- 26 - NAKAYAMA Hakudó

Až do 7. školy všichni neustále opakovali již zavedené techniky, ale HASEGAWA Eishin byl považován za stejně schopného a silného šermíře, jakým byl sám HAYASHIZAKI Kansuke. HASEGAWA Eishin začal sám přemýšlet a přetvářet některé techniky a pokračoval dále po své vlastní linii založením školy Hasegawa Eishin Ryú. Dalším z významných žáků byl 9. Shihan HAYASHI Rokudaryú-Morimasa. Ten studoval též Shinkage Ryú a jeho učitelem byl OMORI Rokurózaemon. Kromě toho byl i žákem ve školách Ogasawa Ryú a Hasegawa Ryú Battojutsu. Tyto školy měly velký vliv na jeho šermířský vývoj a stejně jako před ním HASEGAWA i on kombinoval techniky jednotlivých škol.

Největší změnou bylo začlenění technik z pozice seiza, čímž položil základy dnešnímu Musó-Shinden Ryú.

V průběhu staletí se z původní školy vyvinuly dodnes známé školy laidó a Iaijutsu jako: Tamiya Ryú Muraku Ryú, Sekiguchi Ryú, Kamizumi Ryú, Hóki Ryú, Ichinomiya Ryú, Mugai Ryú, Suihó Ryú, Jikyó Ryú, Higo Ryú a další.

Po pádu období Edo (1603 - 1866) a nástupem období Meiji (1866 - 1912) již nebylo zapotřebí vojenské třídy samurajů a nošení mečů na veřejnosti bylo císařským dekretem zakázáno. Z toho důvodu se postupně do útlumu dostala i výuka boje s mečem. V této době patřili mezi nejznámější a nejváženější šermíře HOSOKAWA Yoshimasa, ÓE Masaji, KAWANO Hyakuren a NAKAYAMA Hakudó. Především posledně jmenovaný se zasloužil o znovuzkřížení laidó. Na konci éry Meiji se NAKAYAMA Hakudó dostal do popředí lidí zabývajících se laidó a Iaijutsu, ale jeho zájem se rozšířil i na Kendó. Jeho učitelé laidó byli HOSOKAWA Yoshimasa (Shimomura-ha) a MORIMOTO Tokuni (Tanimura-ha). Jeho touha po osvojení si opravdových technik Iai vedla k tomu, že NAKAYAMA Hakudó na základě doposud získaných vědomostí začlenil do systému výuky i své názory a tím byl dovršen zrod Musó-Shinden Ryú v té podobě, ve které tuto školu známe dnes.

Nejtěžším obdobím pro veškerá bojová umění v Japonsku byla doba po ukončení 2. světové války. Tehdy byla bojová umění zakázána. Již v roce 1954 však byly založeny Zen Nihon Kendó Renmei (ZNKR, Celojaponská federace Kendó) a Zen Nihon Iaidó Renmei (ZNIR, Celojaponské federace Iaidó).

O dva roky později se ZNIR stala součástí ZNKR a došlo ke sjednocení podmínek pro udělování technických stupňů.

V roce 1966 proběhlo v Ósace 1. Iaidó Taikai a bylo rozhodnuto, že pro lidi cvičící Kendó bude utvořen zjednodušený systém výuky Iaidó. Tento systém byl nazván ZNKR Seitei Iaidó Kata.

Sestavování Seitei Iai byli za Kendó přítomni TOUNO Hashimori, TAMARI Yoshiaki, SATO Akira a tehdejší předseda ZNKR Ótani Kazuno.

Zástupci škol Iaidó byli: MUTÓ Shuzó - Hasegawaeishin Ryú YOSHIZAWA Kazuki - Hóki Ryú MASAOKA Itsumi - Musó Jikiden Eishin Ryú SUETSUGU Tomezó - Musóshinden Ryú YAMAMOTO Harusuke - Musó Jikiden Eishin Ryú KANIMOTO Éichi - Musó Shinden Ryú DANZAKI Tomoaki - Musó Shinden Ryú YAMATSUTA Júikichi - Musó Shinden Ryú TERAJ Tomotaka - Hasegawa Eishin Ryú NUKATA Osa - Musó Shinden Ryú Ómura Tadatsugu - Musó Shinden Ryú SAWAYAMA Shúzó - Hóki Ryú.

Z jednání vzešly 3 základní podmínky pro sestavení Seitei Iai:

1. Systém bude zahrnovat pouze základní techniky Iai
2. Suwari Waza a Tachi Waza budou zastoupeny ve stejném poměru
3. Systém bude zahrnovat 7 kata

Motto celého jednání bylo:

Není důležité, aby byly zastoupeny všechny školy Iai, ale důležitý je nový přístup. Na základě tohoto přístupu a výše zmíněných bodů došlo k výběru následujících technik:

Nukitsuke No Yoko Ichimonji Giri Todome No Tate Ichimonji Giri Naname No Kesa Giri Gyaku Naname No Giri (Kaeshigata) Gekitotsu No Itto. V původní pojetí tedy šlo o 3x Suwariwazagata, 1x Tachihizagata a 3x Tachiwazagata.

První veřejné představení nově vzniklého výukového systému Seitei Iai proběhlo 1. dubna 1969 v areálu Butokuden, který se nachází ve městě Kyoto a jeho prezentace se ujal KANIMOTO Eichi. Od tohoto dne začala platit pravidla pro výuku Seitei Iai. Roku 1980 byly přidány další 3 Tachiwazagata. Roku 1988 došlo k pozměnění pravidel pro závodníky i rozhodčí.

Závěrem

Podle interních ujednání ZNKR je ZNKR Seitei Iai považována za samostatnou školu.

KoRyú (staré školy) nejsou začleněny do ZNKR.

ZNKR Seitei Iai obsahuje tradiční duch meče, ale je dobré mít na paměti, že tato škola byla vytvořena pro snazší přiblížení Iaidó široké veřejnosti a jedná se pouze o jeho základy. Kdo chce poznat Iaidó v plné míře, měl by se věnovat studiu KoRyú.

Překlad z japonského originálu: 2001© KENKEN Production a Radek Lanc

Od svého sestavení v roce 1969 se Iaidó stalo více a více populárním. Na přelomu století jsme se rozhodli přidat dvě nové formy pro zlepšení ZNKR Iaidó a aby se z něj mohl těšit větší počet lidí.

Aby se vaše Iaidó zlepšovalo, neměli byste pouze ovládnout úchop meče a dech, ale také sjednotit srdce, ducha a energii. Doufám, že Iaidó se bude líbit lidem cvičícím Kendó a ukáže se jako prospěšné a přínosné pro společné cvičení.

(Listopad 2001 - Celojaponská federace Kendó, Prezident Yoshimitsu Takeyasu)